

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 80/2015

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ**

**Αθήνα, 20-4-2015
Αριθμ. Πρωτ.: 1293**

Ταχ/Δ/νση : Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κωδ. : 101 84 ΑΘΗΝΑ.
Τηλέφωνο : 210-3375039
FAX : 210-3375040

ΠΡΟΣ

Την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου
Διεύθυνση Διοικητικού Οικονομικού
Τμήμα Δημόσιας Περιουσίας και
Κρατικών Οχημάτων
Γραφείο Εθνικών Κληροδοτημάτων
Κουντουριώτη 77
Τ.Κ. 811 00 Μυτιλήνη

ΣΧΕΤΙΚΟ : Το υπ'αρ. 99170/77187/17-12-2014 έγγραφό σας.

Επί του ερωτήματος του περιελθόντος στην Υπηρεσία μας, με το υπ'αρ. 19920/48216/11-2-2015 έγγραφο του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., σχετικού όπως τούτο περαιτέρω αποσαφηνίσθηκε με το υπ'αρ. 23212(21937)/3-4-2015 έγγραφό σας, σχετικά με το εάν συντρέχει νόμιμη περίπτωση για την έγκριση του προϋπολογισμού του κληρ/τος Γεωργίου Α. Βοστάνη ειδικώς ως προς τη δαπάνη καταβολής από το κληρ/μα ασφαλιστικών εισφορών, σας γνωρίζομε τα ακόλουθα:

I.- Το υπόψη κληροδότημα διέπεται κυρίως από τις διατάξεις του Ν.Δ. 396/18-8-1941 (ΦΕΚ Α' 282/19-8-1941), στο άρθρο 4 του οποίου προσδιορίζονται τα περιουσιακά στοιχεία, που αποτελούν «αναπαλλοτρίωτον κεφάλαιον αυτοτελούς διαχείρισεως διακεκριμένης της λοιπής περιουσίας του Βοστανείου Ιερού Νοσοκομείου» και αποσκοπούν, δια των εσόδων τους, στην παροχή υποτροφιών, κατά τους ειδικότερους ορισμούς στο άρθρο.

Οι ρυθμίσεις του ως άνω Ν.Δ/τος δεν καταλείπουν αμφιβολία ότι ο φορέας των περιουσιακών στοιχείων του κληρ/τος είναι το νομικό πρόσωπο του Βοστανείου Ιερού

Νοσοκομείου και το ίδιο το κληρ/μα είναι ομάδα περιουσίας ειδικού κοινωφελούς σκοπού (βλ. άρθρα 96 του Α.Ν. 2039/1939 και 50 του Ν.4182/2013), που ως τέτοια στερείται προσωπικότητας.

Η κατά νόμο προσωπικότητα χαρακτηρίζει τα φυσικά πρόσωπα (άνθρωποι, βλ. άρθρο 40 του Α.Κ.) όπως και τα νομικά πρόσωπα (βλ. άρθρο 61 του Α.Κ.), που διαθέτουν τη λεγόμενη ικανότητα δικαίου, την νομική δηλ. ικανότητα ή δυνατότητα να είναι φορείς δικαιωμάτων και υποχρεωμάτων.

Το εν λόγω κληροδότημα που δεν έχει (νομική) προσωπικότητα και δεν μπορεί να έχει την ιδιότητα δικαιούχου, ούτε υποχρέου, στερείται, εξ αυτού του λόγου, και την ικανότητα να δικαιοπρακτεί, η οποία εκφράζεται μεταξύ άλλων στην ικανότητα για τη σύναψη κάθε είδους συμβάσεων (βλ. άρθρα 127, 185 και 192 του Α.Κ.).

Στις συμβάσεις συμπεριλαμβάνεται και η κατ' άρθρο 648 του Α.Κ. σύμβαση (εξαρτημένης) εργασίας. Σε αυτήν αντισυμβαλλόμενος του εργαζόμενου είναι ο εργοδότης.

II.- Επειδή ο εργοδότης, υπό αυτήν την ιδιότητα, υποχρεούται σε καταβολή ασφαλιστικών εισφορών αλλά και ευθύνεται για την καταβολή των εισφορών των εργαζομένων του (βλ. ενδεικτικά τα άρθρα 24, 25 και 26 του Α.Ν. 1846/1951, ΦΕΚ Α' 179), τίθεται το ερώτημα για το ποιος μπορεί να είναι ο εργοδότης.

Ως εργοδότης νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο συνάπτει σύμβαση ή τελεί σε σχέση εξαρτημένης εργασίας με εργαζόμενο. Δυνάμει αυτής της σύμβασης ή νομικής σχέσης ο εργαζόμενος βρίσκεται υπό τη διεύθυνση και επίβλεψη του εργοδότη, με την έννοια ότι ο τελευταίος προσδιορίζει τον τόπο, χρόνο και τον τρόπο όπως και τις λοιπές συνθήκες παροχής της εξαρτημένης εργασίας.

- Η προπαρατιθέμενη έννοια του εργοδότη είναι σύμφωνη με τους αντίστοιχους νομοθετικούς ορισμούς στον Ν.4052/2012 (βλ. άρθρο 115), τον Ν.3850/2010 (βλ. άρθρο 3), το Π.Δ. 240/2006 (βλ. άρθρο 2), την Οδηγία 2001/23/ΕΚ (βλ. άρθρο 2), την Οδηγία 2002/14/ΕΚ (βλ. άρθρο 2) και την Οδηγία 2008/104/ΕΚ (βλ. άρθρο 3).

Στις παραπάνω διατάξεις, όπως εξάλλου και στην κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία (βλ. ενδεικτικά το άρθρο 26 παρ. 9 περ. ε' του Α.Ν. 1846/1951), ο χαρακτηρισμός του εργοδότη συνάπτεται απαραίτητως με φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ευλόγως διότι μόνον σε ένα πρόσωπο, που έχει ικανότητα δικαίου, γεννώνται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προβλέπουν η εργατική και η

κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία για τα υποκείμενα (ή μέρη) σε μια εργασιακή σχέση.

Εξ αντιδιαστολής, οι μη κεκτημένες προσωπικότητα (ικανότητα δικαίου) νομικές οντότητες (εν ευρεία εννοία) δεν μπορούν ν' αποκτήσουν την ιδιότητα του εργοδότη, άρα ούτε τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις που προϋποθέτουν, κατά τις προβλέψεις της εργατικής και της κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, την ιδιότητα του εργοδότη.

III.- Συνεπώς, το υπόψη κληροδόστημα που δεν έχει ικανότητα δικαίου και δεν μπορεί άρα ν' αποκτήσει την ιδιότητα του εργοδότη δεν μπορεί να έχει ούτε τη στηριζόμενη σε αυτή την ιδιότητα υποχρέωση και ευθύνη καταβολής ασφαλιστικών εισφορών, εφόσον επιπρόσθετα δεν ανιχνεύεται ειδική διάταξη που να προσδίδει στο κληροδόστημα την ιδιότητα του εργοδότη (έστω κατά πλάσμα δικαίου) ή να καθιστά τούτο υπόχρεο και υπεύθυνο έναντι των ασφαλιστικών οργανισμών προς καταβολή εισφορών κ.λπ.. Σημειώνεται ότι, λόγω του εξαιρετικού χαρακτήρα της, μία τέτοια ρύθμιση θα έπρεπε να είναι ρητή ή, εν πάση περιπτώσει, τόσο σαφής ώστε να μην καταλείπεται σχετικώς εύλογη αμφιβολία.

- Η πιο πάνω κρίση, ότι, υπό το ισχύον δίκαιο, το κληροδόστημα δεν μπορεί να καταστεί υπεύθυνο ή υπόχρεο προς καταβολή ασφαλιστικών εισφορών, καλύπτει και τις περιπτώσεις που σε συμβάσεις πρόσληψης προσωπικού αναφέρεται ως προσλαμβάνον το εν λόγω κληροδόστημα (βλ. την εύστοχη παραδοχή στην υπ'αρ. 217/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Μυτιλήνης, Διαδικασία Ασφαλιστικών Μέτρων, και την υπ'αρ. 155/2014 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Μυτιλήνης, Ειδική Διαδικασία). Και τούτο, διότι η αντίστοιχη προς τη σύμβαση σχέση εργασίας ιδρύεται και λειτουργεί μεταξύ αφενός του προσλαμβανομένου και αφετέρου του έχοντος ικανότητα δικαίου Νοσοκομείου στο οποίο ανήκει η χαρακτηριζόμενη ως κληροδόστημα ομάδα περιουσίας, που δεν έχει την ικανότητα δικαίου. Αυτή η παραδοχή στηρίζεται είτε εξ αρχής στην ερμηνεία της σύμβασης πρόσληψης, αναφορικά με το πρόσωπο του εργοδότη, είτε στη σταθερή λειτουργία εν τοις πράγμασι (de facto) της εργασιακής σχέσης, με την παροχή της εργασίας υπό τη διεύθυνση του Νοσοκομείου και την καταβολή από αυτό του μισθού.

- Εάν, ενόψει των ανωτέρω, εκδοθεί εις βάρος του κληροδοτήματος, ως υποχρέου και υπευθύνου, Πράξη Επιβολής Εισφορών (ΠΕΕ), ή παρόμοια Πράξη, αυτή

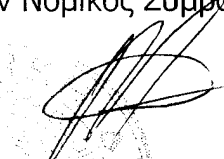
είναι νομικώς ανυπόστατη, ως εκδοθείσα εις βάρος ανύπαρκτου προσώπου που δεν μπορεί να είναι εργοδότης, αν και κατά νόμο ουσιώδες στοιχείο του υποστατού της πράξεως είναι η αναφορά σε εργοδότη, με προσδιορισμό των στοιχείων του (βλ. άρθρο 26 παρ. 11 του Α.Ν.1846/1951). Το εξ απόψεως του προσώπου του εργοδότη υποστατό ΠΕΕ, ΠΕΠΕΕ κ.λπ. διασώζεται μόνο αν, από την ερμηνεία της εκδοθείσης Πράξεως, προκύπτει ότι ως υπόχρεος σε αυτή εκλαμβάνεται το Βοστανείο Νοσοκομείο, και όχι το κληροδότημα. Προς αυτή την παραδοχή φαίνεται να είναι ευθυγραμμισμένη η υπ' αρ. 14/2014 απόφαση του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Μυτιλήνης, κατά την οποία οφειλέτης προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ είναι το αιτούν Γενικό Νοσοκομείο Μυτιλήνης Βοστανείο (βλ. 2^η σελίδα, τετάρτη γραμμή εκ των κάτω, και σελ. 3 υπό στοιχ. 4 γραμμή τετάρτη), και όχι το κληροδότημα του οποίου την περιουσία διαχειρίζεται το αιτούν. Η άλλη όμως ενδεχόμενη παραδοχή σε αυτή τη δικαστική απόφαση, ότι μπορεί τα χρέη του Νοσοκομείου να πληρώνονται από τα έσοδα του κληροδοτήματος, η οποία (παραδοχή) περιλαμβάνεται στην αιτιολογία απορρίψεως της αίτησης αναστολής, δεν είναι δεσμευτική. Πράγματι η απόφαση εκδόθηκε κατά την προδιαγραφόμενη από τα άρθρα 228, 200 έως 209 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας διαδικασία προσωρινής δικαστικής προστασίας και έκρινε μόνο ότι οι λόγοι της αναφερόμενης στην απόφαση εκκρεμούς ανακοπής κατά πράξεως κατάσχεσης δεν είναι προδήλως βάσιμοι, η δε βλάβη από την ανακοπήσα κατάσχεση δεν είναι ανεπανόρθωτη.

- Επομένως, από την ως άνω δικαστική απόφαση δεν παρήχθη δεδικασμένο κατά την έννοια του άρθρου 197 του Κωδ. Διοικ/κής Δικονομίας, ως προς το μη ερμηνευθέν και κριθέν ζήτημα της διάθεσης των εκ του κληρ/τος εσόδων για την εξόφληση από το Νοσοκομείο ασφαλιστικών εισφορών.

IV.- Συμπερασματικά, κατά την αληθή έννοια του άρθρου 4 του Ν.Δ. 396/1941 και λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν διαπιστώνεται ειδική διάταξη που να ρυθμίζει το κρίσιμο ζήτημα του ερωτήματος ούτε η έκδοση δικαστικής απόφασης που να έχει κρίνει το ίδιο ζήτημα μετά δυνάμει δεδικασμένου (δεσμευτικά), είναι νομικά ανεπίτρεπτη η διάθεση των εκ του εν λόγω κληροδοτήματος εσόδων για την εξόφληση οφειλών κοινωνικοασφαλιστικού περιεχομένου. Επομένως, η αναγραφή σε σχέδιο προϋπολογισμού του συγκεκριμένου κληροδοτήματος αντίστοιχης δαπάνης, που σχετίζεται με ικανοποίηση ασφαλιστικών υποχρεώσεων, παρίσταται νομικώς αδικαιολόγητη, με συνέπεια το αρμόδιο για την έγκριση (ή μη) του προϋπολογισμού

κρατικό όργανο όχι μόνο να δικαιούται αλλά και να υποχρεούται να μην εγκρίνει τον προϋπολογισμό ειδικώς ως προς την ως άνω δαπάνη.

Ο Γνωμοδοτών Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΗΠΟΥΡΟΣ